

Veřejné slyšení ke strategickému rámci ČR 2030

Zápis výstupů pracovních skupin

Brno, Otevřená zahrada - 21. 11. 2016, 14.00 – 17.30

Přehled a specifikace dobrovolných závazků k tématům: 1. LIDÉ A SPOLEČNOST, 5. ČR, EVROPA A SVĚT a 6. DOBRÉ VLÁDNUTÍ

1. Participace na vytváření strategických dokumentů o rodině na krajské a místní úrovni

Předkladatel: PROUD z.s.

Popis

Prosazovat jiné než heteronormativní pohledy při vytváření dokumentů o rodině a společnosti. Vytvářet platformu mezi státními strategiemi a strategiemi na krajské a místní úrovni.

Důležitost

Jde o podporu dobrých socioekonomických podmínek pro všechny, snižování ne-binární genderové nerovnosti. Jde o podporu diverzity společnosti jako důležité demokratické hodnoty.

Náročnost

Analýzy jsou dostupné na státní úrovni. Jde zejména o ochotu komunikace na úrovni krajů.

2. Environmentální vzdělávání mládeže a dospělých

Předkladatel: STUŽ

Popis

Environmentální vzdělávání mládeže na lokální úrovni (nad rámec běžné výuky) a dospělých na celostátní úrovni (pravidelné přednášky) je významnou součástí naplňování cílů strategického rámce.

Důležitost

V současnosti klesají zdroje na pokrytí nákladů na pravidelné programy. Využíváme předních odborníků, kteří kromě lektorování rovněž formulují stanoviska k různým vládním dokumentům, strategiím apod.

Náročnost

Expertů často pracují bez honoráře, přesto je potřeba minimálního rozpočtu k zachování aktivit – drobný honorář, cestovní náklady, pronájem apod.

3. Stavět a opravovat budovy dle pasivního standardu

Předkladatel: RNDr. Jan Hollan, Ph.D.(pro firmy, obce apod.)

Popis

Kromě dodržování známých hodnot pro pasivní domy, nutných pro certifikaci (měrná roční potřeba tepla, neprůvzdušnost obálky budovy n50, celková potřeba primární energie) nechat

dům fungovat pasivně, tj. v souladu s přirozenými změnami teplot ve vztahu k ročnímu období a změnám v průběhu dne.

Důležitost

Špatně stavěné a opravované domy neumožní naplnit možnost nefosilního Česka. Stavění a opravy v pasivním standardu podpoří pracovní trh, zaměstnanost. Můžeme být inspirací pro země východní Evropy.

Náročnost

Informací je dostatek, technologie jsou známé. Patrně bude nutná kombinace legislativní a ekonomické motivace (uhlíková daň).

4. Podpora kreativity obyvatel

Předkladatel: Ministerstvo kultury (pro organizace)

Popis

Organizace se zaváže ve své strategické činnosti více pracovat s tématem kreativity a ověřit možnosti její podpory.

Důležitost

Kreativita jako jedna z klíčových kompetencí se dotýká života všech obyvatel po celý jejich život a sekundárně má vliv na rozvoj ekonomiky.

Náročnost

Jde zejména o organizační opatření ve smyslu zavedení strategického cíle do strategických dokumentů organizace a uvedení do praxe v podobě konkrétních opatření.

5. Zpřístupňování maximálního množství informací v elektronické podobě ze strany veřejných institucí

Předkladatel: Úřad vlády ČR

Popis

Pro efektivní účast obyvatel v participativních a deliberativních rozhodovacích procesech je maximální informovanost klíčovým základem úspěchu a efektivity těchto procesů. Lze zveřejňovat jak zápisy jednání, tak pořizovat videozáznamy důležitých jednání apod.

Důležitost

Velký vliv na kvalitu vládnutí, plánování a implementaci dílčích politik.

Náročnost

Finančně nenáročná, IT technologie jsou dostupné. Náročnost spočívá zejména v administrativě. Nutná je legislativní jasnost, metodická podpora, stanovení pravidel.

6. Systémová podpora škol a pedagogů směřující k naplňování cíle 4.3 (rozvíjení přenositelných kompetencí)

Předkladatel: Lipka

Popis

Provede analýzu situace ve školách. Vytvoří modely výuky učitelů a provede jejich pilotáž na školách. Bude se podílet na evaluaci společně s akademickou sférou. Bude vytvořeno kontinuum pro vzdělávání v environmentální oblasti.

Důležitost

Žáci (absolventi ZŠ a SŠ) budou mít výtečné znalosti a dovednosti v oblasti udržitelného rozvoje a budou se aktivně zapojovat do řešení environmentálních problémů.

Náročnost

Velmi náročné. Máme ale dotaci z operačního programu a velkou motivaci k realizaci. Potřebujeme podporu MŠMT – říkat ředitelům škol, ať se snaží do projektu zapojit, nechat své učitele vzdělávat a finančně ohodnotit jejich snahu a výsledky.

7. Propojování firem a odborných středních škol za účelem vytvoření příležitostí pro studenty získat pracovní zkušenosti v oboru.

Předkladatel: Business Leaders Forum

Popis

Propagace stáží a učňovských praxí a jejich propojení s potřebami firem. Firmy si mohou vychovávat budoucí zaměstnance.

Důležitost

Zajištění nové generace kvalitních pracovníků. Podpora technických oborů přispěje k boji se snižující tendencí hlásit se na tyto školy. Snížení nezaměstnanosti mládeže.

Náročnost

Náročné na dialog se stakeholdery, který je nutný k odhalení překážek komplikujících vykonávání učňovských praxí.

8. Odpovědný a flexibilní přístup k zaměstnancům (age management, work-life balance, mentoring, rovnost)

Předkladatel: Business Leaders Forum

Popis

Flexibilní úvazky, využívání znalostí starších zaměstnanců, vyšší „životnost“ zaměstnanců ve firmě, rovný přístup a podmínky.

Důležitost

Dlouhodobost zaměstnaneckého poměru. Orientace na zdraví a spokojenost zaměstnanců, zvyšování výkonu a motivace. Kontinuita ve firmě - starší a mladší zaměstnanci si předají zkušenosti. Podpora sounáležitosti. Sociální kontakt pro seniory.

Náročnost

Zařazení do vnitro-firemních strategií, organizační struktury. HR reporting situace uvnitř firem. CSR strategie, mezifiremní stínování.

9. Cíleně zvyšovat diverzitu pracovníků/pracovnic na Úřadu vlády (před tím provést audit stávající situace)

Předkladatel: Anna Kárníková, ÚV

Popis

Odstranění bariér (flexibilní úvazky, odstranění fyzických bariér)
- přímé oslovení vybraných skupin

Důležitost

Podpora skupin znevýhodněných na trhu práce. Zvýšení kreativity

Náročnost

Velká náročnost vzhledem ke stávající mentalitě. Je třeba překonat formalistický přístup.

10. Udržitelné spotřební chování (kupování lokálních potravin, fair trade, bez palmového oleje atd.)

Předkladatel: Úřad vlády

Popis

Oblečení od výrobců dodržujících lidskoprávní standardy v rámci Global value chains; drogerie ekologicky šetrné výroby; třídění odpadů domácnostmi (papír, plast, sklo, hliník, žárovky, baterie...); energeticky úsporné spotřebiče a žárovky.

Důležitost

Šetrné hospodaření se zdroji, podpora kvality života v ČR i v zahraničí, zlepšení stavu ekosystému – životního prostředí.

Náročnost

Relativně snadné, s určitou, ale ne příliš vysokou finanční náročností. I díky případnému zaměření na kvalitu na úkor kvantity.

Přehled a specifikace dobrovolných závazků k tématům: 2. UDRŽITELNÝ HOSPODÁŘSKÝ MODEL, 3. EKOSYSTÉMY, 4. UDRŽITELNÝ ROZVOJ SÍDEL A ÚZEMÍ

1. Realizace řetězce operací k udržitelnějším investicím (obcí, firem): námět – projekt – výběrové řízení – realizace – provoz – reflexe

Popis

Spolupráce zadavatele, projektanta, realizační firmy a provozovatele. Hodnocení celého životního cyklu investice.

Důležitost

Pokrývá velkou část impaktů = výstavba a provoz investic, výroba a provoz zařízení, (průmysl, služby, veřejná sféra, doprava,...)

Změna filosofie výběrových řízení je klíčová – celostní pohled

Kritická místa: chudoba námětů – fantazie, obtížnější výběrová řízení, obtížné hodnocení dopadů provozů

Náročnost

V pravdě náročná, ale je možno začít jednoduššími akcemi (jednoleté tendry...)

Role ÚV

Standardizace, která jde naproti dobrovolným závazkům a jejich následná propagace a podnícení výzkumu. Možnost využít takových standardů jako výběrového kritéria při zadávání veřejných soutěží (viz výše).

2. Zavádění konceptu „čisté mobility“ na úrovni státní správy/ samosprávy/ firmy

popis

snížení dopravní náročnosti, např. zvýšení podílu bezemisních/nízko emisních vozidel (elektrický pohon, zemní plyn) v rámci vozového parku státní správy/samosprávy/firmy (např. 20% do roku 2020, 50% do roku 2025, 100% do roku 2030)

zvýšení podílu využití veřejné dopravy či dalších typů ne-individuální dopravy vedoucí k „čisté mobilitě“.

Důležitost

Pozitivní dopad na tyto cíle:

- 1) co nejefektivněji a nejšetrněji využívání přírodních zdrojů (snížit emise skleníkových plynů)
- 2) dopad měst na změny klimatu (výrazně navýšit počet bezemisních/ nízko emisních vozidel)

Náročnost

Vzhledem k pružnosti využití dotací (MŽP/MPO) nemusí náklady již být příliš vysoké. Při předpokladu postupného poklesu cen vozidel na alternativní paliva by se náklady mohly dále snižovat.

Role ÚV

Propagace nového pojetí mobility (prolomení mezi tradičním a novým pojetím).

3. Komunikace/spolupráce místní samosprávy a podnikatelského prostředí

Popis

Nastavit/navázat efektivní komunikační kanály mezi obcí a podnikem. Je v zájmu obcí (jejich představitelů), aby ve své obci udržely pracovní místa, podnik v místě zůstane mj. proto, že považuje komunikaci se samosprávou za bezproblémovou a ví, že o něj obec stojí.

Důležitost

„Zakořenění“ společností, které přináší vysokou přidanou hodnotu > růst inovačního potenciálu.

Náročnost

Prohlášení ze strany Svazu měst a obcí ČR, nebo jiných institucí. Implementace ve formě pravidelných setkání/komunikačních platforem v obci/ větším regionu.

4. Přenos poznatků o stavu krajiny a nápravných mechanismech směrem ke státní správě.

Popis

Spolupráce na materiálech legislativní i nelegislativní povahy, prosazování změny zemědělské politiky (např. snížení zatížení krajiny zdroji plošného znečištění).

Důležitost

Akceptování poznatků státní správou.

Náročnost

Podle vůle zákonodárců a tvůrců zemědělské politiky. Náročné díky lobbismu ze strany agrárních podniků.

5. Získávání a udržení certifikátu šetrného lesního hospodaření FSC pro vlastníky/správce lesů.

Popis

Vlastník/správce lesa hospodaří odpovědným/šetrným způsobem ve svém lese (omezí holoseče, vysazuje více listnatých dřevin,... atd.)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Důležitost

Hospodaření podle FSC zlepšuje:

- zdravotní stav lesů
- stabilitu lesu, biodiverzitu
- zapojuje místní komunity
- zvyšuje vázání uhlíku
- odbyt dřeva

Náročnost

Pro lesníky, kteří chtějí nebo už hospodaří odpovědně, není moc náročné. Ostatní se můžou poradit s relevantními subjekty, které mají s FSC certifikací zkušenost.

Certifikát FSC je dosažitelný pro velkou většinu vlastníků/správce lesů.

6. Uvědomit si, že jako člověk jsa jediný z živočišných druhů, který je obdařen schopností tvořit (ne)udržitelný rozvoj

Popis

Formulovat a podpořit takto zasazení do zákona – např. Ústava Země

Důležitost

Zásadní

Náročnost

Velká

7. „1000W“ společnost (inspirace švýcarská) Motto: Když každý udělá maličko, stane se maličko

Popis

Závazek municipality, event. městské části, sídliště. Dobrovolné snížení energetické náročnosti domácností, s podporou obce (například zajištěním odpovídající infrastruktury). Motivační nástroje – tramvajenka. Jednoznačný indikátor, měřitelný, dosažitelný.

Důležitost

Motivace domácností – ukázka, že k nízkouhlíkové budoucnosti vede cesta zachovávající komfort. Naplňuje mitigační závazky, doplňuje *Covenant of mayors*.

Náročnost

Příklady existují, v cestě nestojí žádná legislativní překážka.

Napomůže carbontax.org

8. Udržitelný hospodářský růst

Popis

% rozpočtu organizace vynaložené na inovace a startu-py

Důležitost

Vliv bude na technologické, produktové, procesní a jiné inovace, přinese zvýšení kvalitativní stránky řešení a investic

Náročnost

V územích se bude jednat o nutnost, uspějí ty nejlepší inovace

ÚV

Stanovení a měření inovační aktivity

9. Vzdělávání zaměstnanců veřejného i soukromého sektoru v oblasti udržitelného nakládání s přírodními zdroji + praxe

Popis

Oba sektory zavážou poskytovat bezplatné a pravidelné vzdělávání zaměstnanců v oblastech interaktivní formou, a v souvislosti s jejich každodenní činností.

Důležitost

- zajistí přenos informací o moderních a aktuálních trendech

- šíření příkladů dobré praxe
- vytváření „aktivních center“ – každý občan je AC a může to své znalosti i vzorce chování přenést na ostatní

Náročnost

Nenáročná, Socializace kolektivu

10. Využití ušlechtilých paliv v oblastech klimatických lázní

Popis

Závazek pro obyvatele a firmy na území klimatických lázeňských míst: Pokud je území plynofikované, nepoužívat k vytápění uhlí a jiná pevná paliva, případně odpad.

Důležitost

Pro klimatické lázně je otázka ovzduší existenční. Lze to však aplikovat i u ostatních obcí.

Náročnost

Motivace pro používání ostatních paliv než plynu je ekonomická. Pokud každý znečišťovatel pochopí důsledky svého jednání, pak je realizace snadná.

Diskuze k motivaci a systémové podpoře naplňování dobrovolných závazků

- Obecně snižování administrativní náročnosti, resp. její nevytváření, aby se firmy mohly věnovat činnostem podporujícím UR místo reportingu.
- Systém zpětné vazby (pozitivní – ocenění, pochvaly) ke ztotožnění se s principy ČR 2030
- Pro firmy by bylo zajímavé, kdyby vzniklo něco jako „zásady ČESKO 2030“, tj. nějaká pravidla, deklarace, kam by se mohly přihlásit
- Vytvořit databázi partnerů *České republiky 2030* – a jejich závazků – viditelnost, provázanost
- Systémová podpora komunikace mezi firmami, učňovským školstvím a stakeholdery
Otevřít možnost přihlásit se k *České republice 2030* nejružnějším partnerům – například *Covenant of Mayors*
- Na MŠMT chybí člověk, který by měl v gesci propojování politik, případně naplňování *České republiky 2030* (například udržitelný rozvoj, EVVO, životní prostředí apod.). Inspirací může být Vídeňský Magistrát se systémem TINA, který systémově propojuje dílčí strategie a politiky města
- Propagovat *Laudato Si* - encykliku papeže Františka - o péči o společný domov jako významný ideový dokument, který je v souladu se strategickým rámcem